

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica w Trzciance

obowiązują od 15 lutego 2024r.

WERSJA SKRÓCONA

„Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem” to zbiór zasad, które pomagają stworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole oraz stanowią zabezpieczeni praw małoletnich.

- **Krzywdzenie małoletniego** – to każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz brak reakcji ze strony rodzica/opiekuna prawnego, pracownika szkoły lub rówieśnika, które zostawia ślady na zdrowiu fizycznym lub psychicznym. Krzywdzenie może przyjąć różne formy m.in. przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, zaniedbania.
- **Przemoc fizyczna** - działanie, które powoduje urazy na ciele, m.in. bicie, w tym klapsy, policzkowanie, szarpanie, popychanie, zadawanie bólu, przypalanie papierosem.
- **Przemoc emocjonalna/psychiczna** – to naruszanie godności osobistej, wyznawanych wartości poprzez m.in. poniżanie, wyzywanie, wyśmiewanie, krytykowanie, straszenie, emocjonalne odrzucanie, lekceważenie, zastraszanie.
- **Przemoc seksualna** – to każde zachowanie osoby dorosłej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia potrzeb bez obopólnej wyraźnej zgody. Wykorzystywanie seksualne to np. dotykanie, współżycie oraz zachowania bez kontaktu fizycznego np. pokazywanie materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm.
- **Zaniedbanie** – głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się do lekarza w przypadku choroby, brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania formami spędza wolnego czasu.
- **Przemoc rówieśnicza** - to wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.

Formy przemocy rówieśniczej:

- fizyczna np. bicie, szarpanie, popychanie, niszczenie rzeczy, zabieranie i wymuszanie pieniędzy, plucie, kopanie, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających czynności, w tym seksualnych,
- słowna np. przezywanie, ubliżanie, wyśmiewanie, grożenie, prowokowanie poprzez np. robienie min lub wyrażanie różnych opinii,
- relacyjna - wykluczenie z grupy rówieśniczej, namawianie innych do odrzucenia ofiary, rozpowszechnianie plotek,

- cyberprzemoc – np. nękanie, straszenie, ośmieszanie poprzez wysyłanie wiadomości oraz komentarzy; umieszczanie lub rozpowszechnianie kompromitujących treści, zdjęć, filmów w Internecie.

Rozdział II

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PRACOWNIKAMI I OSOBAMI WSPÓLPRACUJĄCYMI ZE SZKOŁĄ

§ 1

Zasady ogólne

1. Pracownicy liceum działają dla dobra i w interesie uczniów. Traktują ich z szacunkiem i godnością, uwzględniają ich potrzeby.
2. Pracownicy liceum działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnątrzszkolnych oraz swoich kompetencji.
3. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują wszystkie osoby mające z nimi kontakt tj. pracownicy, wolontariusze, stażyści, praktykanci, pracownicy firm i instytucji wspierające pracę szkoły.
4. Osoby wymienione powyżej obowiązane są do utrzymania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważania, czy relacja, komunikat bądź działanie wobec niego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe. Osoby te obowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji własnego zachowania.

§ 2

Zasady komunikacji

1. Pracownicy w komunikacji z uczniem zachowują cierpliwość.
2. Słuchaj uważnie uczniów i udzielają im adekwatnych odpowiedzi.
3. Nie wolno zawstydząć, upokarzać lekceważyć i obrażać małoletniego; nie wolno krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.

§ 3

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich (jego wizerunku, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej i prawnej).
2. Nie wolno wobec uczniów używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności

seksualnej oraz wykorzystywać wobec nich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

3. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku małoletniego dla celów prywatnych. Wyjątkiem stanowi utrwalanie wizerunku na potrzeby szkoły, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców/ opiekunów prawnych.
4. Nie dopuszczalne jest proponowanie małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletniego.
5. Nie jest dozwolone stosowanie komentarzy, żartów, gestów o podtekście seksualnym oraz udostępnianie małoletniemu treści erotycznych i pornograficznych.
6. Należy poinformować małoletniego o zamiarze czynu (tego co masz zamiar zrobić).
7. Szanuj prawo małoletniego do prywatności.
8. Istnieje kontakt fizyczny spełniający zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie, asekuracja podczas ćwiczeń na wf-ie).
9. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.
10. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
11. W sytuacjach wymagających ewentualnego kontaktu fizycznego należy zadbać o to, aby w każdej takiej sytuacji była obecna inna osoba ze szkoły.

Rozdział III

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE

NA OBJAWY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

1. Każdy pracownik liceum, który zauważy, że uczeń jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
2. Pracownicy liceum znają i stosują zasadę bezpiecznych relacji pracownik – małoletni, małoletni – małoletni.
3. Wszyscy pracownicy liceum i osoby współpracujący ze szkołą, które posiadają wiedzę, że krzywdzie małoletniego, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
4. Pracownicy liceum, którzy dowiedzieli się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub Policję.
5. Uwagę pracowników liceum powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
 - małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, rany cięte, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
 - podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne;
 - pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;

- małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- małoletni boi się rodzica lub opiekuna;
- małoletni boi się powrotu do domu;
- małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony;
- małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: ból brzucha, głowy, mdłości itp.;
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małoletniego.

Rozdział IV

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

§1

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika lub osoby współpracujące ze szkołą (np. wolontariusze, pracownicy szkoły oraz inne osoby, które mają kontakt z małoletnim)

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły należy niezwłocznie odsunąć tę osobę od pracy z małoletnim do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Osoba, która uzyskała informację, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika ma obowiązek jej przekazania dyrektorowi szkoły.
3. Dyrektor szkoły organizuje spotkanie z pracownikiem, w którym uczestniczy również pedagog szkolny i wychowawca klasy.
4. Spotkanie ma na celu omówienie sytuacji małoletniego i zasadności podejrzeń oraz wypracowanie sposobu postępowania w tym konkretnym przypadku.
5. W przypadku zasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego, dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych małoletniego oraz wszczyna procedury zewnętrzne: zawiadamia policję i prokuraturę.
6. W przypadku stwierdzenia zasadności podejrzeń co do krzywdzenia małoletniego powołany zostaje zespół interwencyjny, który opracowuje plan pomocy małoletniemu.
7. Plan pomocy małoletniemu zawiera wskazania dotyczące:
 - podjętych przez szkołę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - wsparcie jakie szkoła oferuje małoletniemu;
 - skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocowej, jeżeli istnieje taka potrzeba.
8. Pracownicy liceum wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.
9. Wszyscy osoby współpracujące ze szkołą, które powzięli informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy.

§ 2

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica/ prawnego opiekuna/ inną osobę dorosłą

1. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia lub posiadania informacji, że uczeń jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą ma obowiązek przekazania informacji wychowawcy/ pedagogowi/ dyrektorowi szkoły.
2. Osoba wskazana przez dyrektora szkoły wzywa rodziców/opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniu.
3. Pedagog szkolny/psycholog sporządza notatkę służbową z przeprowadzanych rozmów.
4. Dyrektor liceum powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy małoletniemu, z którym zapoznaje pracowników szkoły.
5. Pomoc małoletniemu zawiera wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa;
 - b. wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - c. zaproponowania rodzicowi/opiekunowi prawnemu specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
6. Pedagog szkolny/psycholog/dyrektor liceum informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny przy MOPS).
7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji.

§ 3

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego ucznia – przemoc rówieśnicza

1. W przypadku zgłoszenia przemocy rówieśniczej sprawa kierowana jest do pedagoga szkolnego/psychologa lub wychowawcy.
2. Należy odizolować od siebie strony zajścia i zadbać o jego/ich bezpieczeństwo.
3. Jeżeli sytuacja tego wymaga dyrektor lub inny pracownik liceum wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).
4. Z pokrzywdzonym pedagog szkolny/psycholog i wychowawca, przeprowadza rozmowę, udzielając mu wsparcia.
5. Z małoletnim krzywdzącym pedagog szkolny/psycholog i wychowawca przeprowadza rozmowę i informuje o konsekwencjach.
6. Wychowawca lub pedagog szkolny/psycholog zawiadamia lub wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych obydwóch stron.
7. Powołany przez dyrektora zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletnim (to podejmowane rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami, przekazanie informacji na temat dostępnej oferty wsparcia oraz motywowanie do szukania dla siebie pomocy).

8. Pracownicy liceum wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne i monitorują je.
9. W sytuacji gdy sprawca dopuścił się czynu karalnego dyrektor szkoły zawiadamia policję lub sąd rodzinny.
10. Podejmowane działania w ramach interwencji muszą zapewniać małoletniemu poczucie bezpieczeństwa i poszanowania jego godności.
11. W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznanym, dyrektor, wychowawca lub pedagog szkolny/ informuje rodziców/opiekunów prawnych o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.
- 12.

§ 4

Procedury postępowania w przypadku zachowań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, prób samobójczych)

1. Założenia ogólne:

1. Każdy pracownik ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u małoletniego.
2. Wezwanie pogotowia ratunkowego w przypadku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia dziecka jest obowiązkiem szkoły oraz nie jest do tego wymagana zgoda rodziców.
3. Pracownicy i inne osoby, które powzięły informację o zachowaniu autodestrukcyjnym zobowiązane są do zachowania tajemnicy.
- 4.

2. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń ma ślady świadczące o samookaleczaniu się

(informacja od samego ucznia, kolegów, nauczycieli):

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o samookaleczaniu się ucznia, kontaktuje się z wychowawcą klasy oraz pedagogiem szkolnym.
2. Wychowawca/pedagog szkolny/psycholog informuje o tym fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca/pedagog szkolny/psycholog wzywają rodziców na rozmowę, zobowiązują rodzica do zapewnienia dziecku pomocy psychologicznej i/lub psychiatrycznej.
4. Wychowawca, pedagog/psycholog obejmują ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną,

3. Postępowanie w sytuacji, w której uczeń dokonuje samookaleczenia na terenie szkoły:

1. Należy niezwłocznie uniemożliwić uczniowi kontynuowanie czynności samookaleczenia
2. Nauczyciel, informuje dyrektora szkoły, wychowawcę oraz pedagoga szkolnego/psychologa o zaistniałym zdarzeniu (osobiście lub telefonicznie)
3. Wychowawca, pedagog szkolny/psycholog we współpracy z pielęgniarką szkolną dokonują czynności z zakresu oględzin ciała oraz opatrzenia ran.
4. Jeżeli wydarzenie miało miejsce podczas zajęć lekcyjnych, należy zapewnić opiekę pozostałym uczniom z pomocą innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
5. Wychowawca/pedagog szkolny/psycholog wzywa rodziców ucznia. Przekazuje ucznia pod opiekę rodziców.
6. Jeżeli sytuacja tego wymaga, wzywane jest pogotowie ratunkowe.
7. Wychowawca/pedagog/psycholog informuje rodziców o możliwości wsparcia pedagogiczno-psychologicznego na terenie szkoły.

4. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych:

1. Po odebraniu zgłoszenia wychowawca małoletniego wraz z pedagogiem szkolnym/psychologiem dokonują diagnozy zgłoszenia oraz sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.
2. Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, kontaktują się z rodzicami/prawnymi opiekunami.
3. Informacja jest przekazywana dyrektorowi szkoły.
4. Wychowawca i pedagog szkolny/psycholog wraz z rodzicami ustalają zasady postępowania wobec małoletniego.

5. Postępowanie w sytuacji, w której uczeń informuje o zamiarze popełnienia samobójstwa lub w sytuacji ujawnienia ucznia dopuszczającego się próby samobójczej:

1. Jeżeli próba samobójcza następuje na terenie szkoły, nauczyciel, przeprowadza ucznia w bezpieczne miejsce i nie pozostawia go bez opieki, usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
2. Nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły, wychowawcę, specjalistów szkolnych. Dyrektor szkoły, wzywa pomoc – pogotowie, policję, straż pożarną, w zależności od potrzeby.

3. Wychowawca ucznia lub pedagog szkolny/psycholog zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Szkoła informuje rodziców/prawnych opiekunów, gdzie mogą uzyskać wsparcie psychologiczne.

6. Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej poza terenem szkoły:

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą, a rodzic/prawny opiekun poinformował o zajściu szkołę, ona informuje o możliwości objęcia małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
2. Pedagog szkolny/psycholog planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry). Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Rozdział V

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).
2. Wymagana jest pisemna zgoda rodziców/opiekunów prawnych małoletnich na robienie/publikowanie zdjęć, nagrań.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza.

Rozdział VI

ZASADY DOSTĘPU MAŁOLETNIEGO DO INTERNETU

1. Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Trzciance, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, wdraża i aktualizuje systemy i oprogramowania zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści.
2. W liceum prowadzone są działania, w tym warsztaty i szkolenia, w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci Internet.

3. Małoletni korzysta z urządzeń elektronicznych (telefon komórkowy) na terenie szkoły tylko podczas przerw śródlekcyjnych. Z komputera korzysta podczas zajęć z informatyki pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczyciela przedmiotu. Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych zawarte są w statucie szkoły.
4. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:
 - a. zgłaszając problem wychowawcy/pedagogowi szkolnemu/ psychologowi/rodzicom, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
 - b. tworząc zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - c. podejmując działania profilaktyczne.

Rozdział VII

MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIACH PRZED KRZYWDZENIEM

1. Dyrektor liceum wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica w Trzciance .
2. Osoba ta jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.
3. Osoba ta przeprowadza wśród pracowników liceum, co dwa lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów.
4. Osoba ta opracowuje wyniki, sporządza raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły.
5. Dyrektor liceum wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom liceum, uczniom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

Rozdział VIII

PRZEPISY KOŃCOWE

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia tj. 15 lutego 2024r.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników liceum, uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych poprzez zamieszczenie jej treści na stronie internetowej liceum.

